

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м.Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96

E - mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Департаменти (управління) освіти і науки обласних, Київської міської державних адміністрацій

Навчально-методичні (науково-методичні) центри (кабінети) професійно-технічної освіти

Заклади професійної (професійно-технічної) освіти

Щодо методичних рекомендацій

Міністерством освіти і науки України у 2019 році затверджено Положення про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 12 грудня 2019 року № 1551, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 20 лютого 2020 року за № 193/34476). Положення передбачає використання тристоронньої угоди, що врегульовує права і обов'язки здобувача професійної (професійно-технічної) освіти, закладу професійної (професійно-технічної) освіти і роботодавця, який забезпечує професійно-практичну частини освітньої програми.

Дуальна форма здобуття професійної (професійно-технічної) освіти забезпечує найбільшу відповідність результатів навчання і компетентностей здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти вимогам ринку праці і конкретних роботодавців. Тому укладання договорів є важливою складовою забезпечення освітнього процесу і виконання освітньої програми, подальшого працевлаштування випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Міністерство освіти і науки надсилає для використання методичні рекомендації щодо укладання договору про здобуття професійної (професійно-технічної) освіти за дуальною формою.

Додаток: 5 арк.

Заступник Міністра

Галина Пономарьова 287 82 74

Ігор ГАРБАРУК

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
№1/9-260 від 18.05.2021

7801794122

Додаток
до листа Міністерства освіти
і науки України
від 18.05.2020 № 1/9-260

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо укладання договору про здобуття
професійної (професійно-технічної) освіти за дуальною формою

Згідно зі статтею 9 Закону України «Про освіту» дуальна форма здобуття освіти – це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації на основі договору.

Відповідно до пункту статті I Положення про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 12.12.2019 № 1551, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 лютого 2020 р. за № 193/34476, договір про здобуття професійної (професійно-технічної) освіти за дуальною формою (далі – Договір) – тристороння угода, яка укладається у письмовій формі та регламентує відносини між здобувачем освіти, закладом освіти та суб'єктом господарювання з метою організації та провадження дуальної форми здобуття освіти.

Рекомендуємо закладам професійної (професійно-технічної) освіти використовувати Договір в процесі провадження дуальної форми здобуття професійної (професійно-технічної) освіти.

При укладанні Договору доцільно передбачити три основні частини, що будуть врегульовувати права і обов'язки учасників освітнього процесу, які є сторонами Договору, а саме:

здобувача професійної (професійно-технічної) освіти (далі – Здобувач освіти);

закладу професійної (професійно-технічної) освіти (далі – Заклад освіти);
роботодавця (далі – Суб'єкт господарювання).

Доцільно зазначити в преамбулі Договору інформацію щодо сторін Договору, зокрема:

прізвище, ім'я, по батькові Здобувача освіти, в разі повноліття, або батьків, інших законних представників;

повне найменування закладу освіти із зазначенням форми власності та підпорядкування, посаду, прізвище, ім'я, по батькові керівника Закладу освіти, або уповноваженої особи;

повне найменування Суб'єкта господарювання, посаду, прізвище, ім'я, по батькові керівника Суб'єкта господарювання, або уповноваженої особи;

найменування професії, яку опановує Здобувач освіти.

Відповідно до Положення про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти Заклад освіти має забезпечити умови для здобуття Здобувачем освіти професійної (професійно-технічної) освіти за дуальною формою відповідно до умов цього Договору, Суб'єкт

господарювання зобов'язується забезпечити Здобувачу освіти професійно-практичну підготовку під час здобуття освіти, Здобувач освіти зобов'язується досягти результатів навчання, передбачених стандартом професійної (професійно-технічної) освіти за професією.

Рекомендуємо, при визначенні прав Здобувача освіти, зокрема, визначити такі:

здобувати освіту безоплатно за умови зарахування до Закладу освіти за державним/регіональним замовленням на підготовку фахівців та робітничих кадрів, або за кошти фізичних / юридичних осіб;

отримувати заробітну плату та/або іншу грошову винагороду (включаючи стипендії та інші види матеріального заохочення) під час здобуття освіти;

відмовитися від дорученої роботи, якщо вона не відповідає вимогам законодавства з охорони праці, документів Закладу освіти, правил внутрішнього трудового розпорядку та інших документів Суб'єкта господарювання;

інші права, передбачені чинним законодавством.

Разом з тим доцільно передбачити обов'язки Здобувача освіти, зокрема:

відвідувати заняття з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки відповідно до графіка освітнього процесу, визначеного робочим навчальним планом, виконувати завдання в межах вимог освітньої програми з професії;

дотримуватися під час освітнього процесу виконання обов'язків, передбачених чинним законодавством, зокрема законами України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про повну загальну середню освіту», правил внутрішнього трудового розпорядку, актів з охорони праці, інших нормативно-правових актів.

дбайливо та ощадливо ставитись до майна Закладу освіти та Суб'єкта господарювання;

своєчасно вносити плату до Закладу освіти при здобутті освіти за кошти фізичних / юридичних осіб (У разі неповноліття Здобувача освіти плату вносять батьки, інші законні представники, оплату за Здобувача освіти можуть вносити інші фізичні/ юридичні особи).

При укладанні Договору рекомендуємо передбачити права і обов'язки Закладу освіти.

Зокрема права:

координувати організацію освітнього процесу;

надавати методичну допомогу працівникам Суб'єкта господарювання, зокрема, наставникам;

оцінювати разом із Суб'єктом господарювання результати навчання Здобувача освіти згідно з освітньою програмою;

отримувати від Здобувача освіти або інших осіб плату за здобуття освіти.

Обов'язки:

забезпечувати Здобувачу освіти здобуття освіти на рівні відповідного стандарту професійної (професійно-технічної) освіти, зокрема у разі дострокового розірвання Договору Суб'єктом господарювання

розробляти освітні програми, робочі навчальні плани та навчальні програми спільно із Суб'єктом господарювання;

затверджувати освітні програми, робочі навчальні плани та навчальні програми за погодженням із Суб'єктом господарювання;

інформувати Здобувача освіти про правила та вимоги щодо організації освітнього процесу, якості та змісту освіти, якості освітнього процесу про його права і обов'язки під час здобуття освіти;

надавати Суб'єкту господарювання освітні програми, перелік виробничих робіт та робочі навчальні плани не пізніше ніж за 14 днів до початку навчання;

призначати майстрів виробничого навчання (асистентів майстра виробничого навчання), відповідальних за організацію і виконання професійно-практичної підготовки Здобувачами освіти;

спільно із Суб'єктом господарювання розробляти та затверджувати графік освітнього процесу;

забезпечувати професійно-теоретичну та професійно-практичну підготовку Здобувача освіти, вивчення ним правил безпеки життєдіяльності, нормативно-правових актів з питань охорони праці, охорони конфіденційної інформації та комерційної таємниці;

оцінювати разом із Суб'єктом господарювання результати навчання Здобувача освіти згідно з освітньою програмою;

видавати Здобувачу освіти документ про освіту встановленого зразка за результатами державної кваліфікаційної атестації.

вчиняти усі залежні від нього та необхідні дії з метою недопущення переривання освітнього процесу.

Водночас рекомендуємо визначити права і обов'язки Суб'єкта господарювання, який забезпечує професійно-практичну підготовку Здобувача освіти.

Доцільно передбачити такі права:

здійснювати матеріальне та моральне стимулювання Здобувача освіти, зокрема виплачувати Здобувачу освіти додаткову стипендію та інші види матеріального заохочення;

вносити пропозиції щодо перегляду освітніх програм, структури та змісту робочих навчальних планів;

погоджувати освітні програми, робочі навчальні плани та навчальні програми;

створювати, у разі потреби, навчально-виробничі підрозділи відповідно до вимог і потреб освітньої програми;

надавати можливість для стажування педагогічним працівникам Закладу освіти у Суб'єкта господарювання;

брати участь у кваліфікаційній атестації Здобувача освіти.

Доцільно передбачити такі обов'язки:

зробити персональний розподіл Здобувачів освіти на робочі місця або навчально-виробничі ділянки виробничих підрозділів відповідно до вимог і потреб освітньої програми перед початком професійно-практичної підготовки.

У разі потреби розробляти графік переміщень Здобувачів освіти між виробничими ділянками;

розробляти спільно із Закладом освіти освітні програми, робочі навчальні плани та навчальні програми;

призначати Здобувачу освіти наставника;

проводити Здобувачу освіти інструктажі з питань охорони праці відповідно до вимог нормативно-правових актів з охорони праці;

забезпечувати Здобувача освіти приладами, інструментами, іншим знаряддям та матеріалами, необхідним для виконання робіт на певному робочому місці;

забезпечувати Здобувача освіти спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту у відповідності до мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці та норм безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам загальних професій різних галузей промисловості, встановлених законодавством;

залучати Здобувача освіти до виконання робіт, що відповідають змісту освітньої програми;

здійснювати контроль за виконанням Здобувачем освіти правил внутрішнього трудового розпорядку Суб'єкта господарювання, розподілу та своєчасного переміщення, ротатії по цехах, відділах та інших структурних підрозділах Суб'єкта господарювання;

виплачувати Здобувачу освіти заробітну плату та / або грошову винагороду за виконану під час навчання роботу або надані послуги;

інформувати Здобувача освіти про те, що певна інформація є конфіденційною або становить комерційну таємницю;

вчиняти усі залежні від нього та необхідні дії з метою недопущення переривання освітнього процесу.

Разом з тим рекомендуємо передбачити в Договорі положення про антикорупційні застереження, дотримання конфіденційності, порядок визначення спорів та форс-мажорні застереження відповідно до чинного законодавства.

Також при укладанні Договору доцільно визначити порядок внесення змін і розірвання Договору, зокрема:

будь які зміни до Договору розглядаються Сторонами у десятиденний строк і оформляються додатковими угодами в письмовій формі;

Договір може бути змінений або розірваний у судовому порядку або за згодою Сторін, що підтверджується додатковою угодою до цього Договору, підписаною Сторонами або уповноваженими представниками Сторін;

Договір може бути розірваний в односторонньому порядку з ініціативи Здобувача освіти у випадках невиконання своїх зобов'язань Закладом освіти і Суб'єктом господарювання;

Договір може бути розірваний в односторонньому порядку з ініціативи Закладу освіти у випадках невиконання своїх зобов'язань Здобувачем освіти і Суб'єктом господарювання;

Договір може бути розірваний в односторонньому порядку з ініціативи Суб'єкта господарювання у випадках невиконання своїх зобов'язань Здобувачем освіти і Закладом освіти;

Про односторонню відмову від Договору (одностороннє розірвання) ініціююча Сторона повідомляє інші Сторони в письмовій формі. У цьому випадку цей Договір вважається припиненим з дати, зазначеної в такому повідомленні, а якщо це повідомлення було отримано іншими Сторонами після настання такої дати, – з моменту отримання іншими Сторонами такого повідомлення.

Підставами дострокового розірвання Договору є:

згода Сторін;

неможливість виконання Стороною своїх зобов'язань у зв'язку з прийняттям нормативно-правових актів, що змінили умови, встановлені Договором щодо здобуття освіти, і незгоди будь-якої із Сторін внести зміни до Договору;

ліквідація юридичної особи – Суб'єкта господарювання або Закладу освіти, якщо не визначений правонаступник або смерть Здобувача освіти;

відрахування із Закладу освіти Здобувача освіти згідно із законодавством; рішення суду, що набрало законної сили, яким встановлено факт порушення або невиконання (неналежного виконання) Стороною умов договору.

Рекомендуємо визначити відповідальність сторін Договору за його виконання, зокрема:

за невиконання або неналежне виконання своїх зобов'язань за цим Договором юридичні наслідки для Сторін виникають відповідно до законодавства України;

у разі дострокового розірвання Договору внаслідок порушення Закладом освіти чи Суб'єктом господарювання договірних зобов'язань або з ініціативи Здобувача освіти, у разі відрахування Здобувача освіти (крім випадків, коли Здобувач освіти відрахований у зв'язку з невиконанням обов'язків) кошти, що були внесені Здобувачем освіти як плата за здобуття освіти, повертаються йому пропорційно до невиконаної частини зобов'язання;

у разі дострокового розірвання Договору у зв'язку із порушенням або невиконанням Здобувачем освіти договірних зобов'язань, кошти, що були внесені Здобувачем освіти, або батьками, іншими законними представниками, або іншими фізичними/ юридичними особами повертаються відповідно Здобувачу освіти, або батькам, іншими законним представниками, або іншими фізичним/ юридичним особам пропорційно до частини невиконаної освітньої програми.

Разом з тим, в Договорі, у разі необхідності, доцільно зазначити, що здобуття освіти для осіб з інвалідністю організовується з урахуванням розумного пристосування та вимог законодавства у сфері охорони праці.

Рекомендуємо укладати Договір у 3-х (трьох) примірниках, які мають однакову юридичну силу, по одному примірнику для кожної із сторін.